

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης

Πληροφορίες: Ελ. Ανδρεδάκη
Τηλέφωνο: 2106505840
Email: eandreda@ktimatologio.gr

Χολαργός, 01.07.2026
ΠΡ 780/2629206

Προς:
Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης
Υπηρεσία Συντονισμού
Γραφείο Νομικών και
Κοινοβουλευτικών Θεμάτων
E-mail: ke@mindigital.gr
a.giannakis@mindigital.gr

Θέμα: Ψήφισμα Δικηγορικού Συλλόγου Ηρακλείου για την ανάρτηση κτηματολογικών στοιχείων

Σχετικό: Οι υπ' αριθμ. 2666/17.06.2026 και 2696/17.06.2026 Αναφορές Βουλής

Σε απάντηση των υπ' αριθμ. 2666/17.06.2026 και 2696/17.06.2026 Αναφορών Βουλής και αναφορικά των τιθέμενων ερωτήσεων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητάς μας, αναφέρουμε τα ακόλουθα:

- 1) Όσον αφορά στο ζήτημα παράτασης των προθεσμιών της Ανάρτησης των προσωρινών κτηματολογικών στοιχείων και συνακόλουθα της προθεσμίας υποβολής αιτήσεων διόρθωσης δεν προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία.
Συγκεκριμένα, για την υπογραφείσα σύμβαση της περιοχής ενδιαφέροντος σας, με κωδικό ΚΤ5-31 και τίτλο «Μελέτη Κτηματογράφησης και Παροχή Υποστηρικτικών Υπηρεσιών για τη δημιουργία Εθνικού Κτηματολογίου στις υπόλοιπες περιοχές των Καλλικρατικών Δήμων Μαλεβιζίου, Ηρακλείου και Χερσονήσου της Περιφερειακής Ενότητας Ηρακλείου της Περιφέρειας Κρήτης», με την υπ' αριθ. 414/2/30-4-2026 απόφαση του ΔΣ του ν.π.δ.δ Ελληνικό Κτηματολόγιο ορίστηκε η 25^η Μαΐου 2026 ως ημερομηνία έναρξης και η 27^η Ιουλίου 2026 ως ημερομηνία λήξης της Ανάρτησης κτηματολογικών στοιχείων.
Ωστόσο, να σας ενημερώσουμε ότι σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές του έργου της κτηματογράφησης για την καλύτερη εξυπηρέτηση των δικαιούχων σε περιόδους αιχμής, όπως συμβαίνει κατά κανόνα στις τελευταίες ημέρες της ανάρτησης των προσωρινών κτηματολογικών στοιχείων, το ν.π.δ.δ Ελληνικό Κτηματολόγιο, για την αποφυγή της πολύωρης αναμονής των πολιτών, δύναται να εγκριθεί η διαδικασία διαπίστωσης «εμπρόθεσμης προσέλευσης» την καταληκτική ημερομηνία της λήξης της ανάρτησης.
Επιπλέον, επισημαίνεται ότι η διαδικασία κτηματογράφησης διενεργείται στο πλαίσιο δημόσιας σύμβασης με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα, το οποίο για λόγους συγχρηματοδότησης του έργου από κονδύλια της ΕΕ είναι απολύτως απαραίτητο να ολοκληρωθεί η κτηματογράφηση της περιοχής μέχρι το τέλος του 2026.

2) Η κτηματογράφηση των ανωτέρω περιοχών διενεργείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο νόμο 2308/1995, όπως ισχύει, τα οριζόμενα στις Τεχνικές Προδιαγραφές του Ελληνικού Κτηματολογίου ως τροποποιηθείσες ισχύουν και την κείμενη νομοθεσία.

Η ανάρτηση των προσωρινών κτηματολογικών στοιχείων (πινάκων και διαγραμμάτων) διενεργείται σύμφωνα με τις ισχύουσες Τεχνικές Προδιαγραφές (Υ.Α. υπ' αριθμ.15649 -ΦΕΚ 923/Β/05-04-2016, όπως ισχύουν).

Το Ελληνικό Δημόσιο, ως οφείλει, υπέβαλε δήλωση δια των αρμοδίων υπηρεσιών του για τα εμπράγματα δικαιώματά του. Δήλωση υπεβλήθη από την Κτηματική Υπηρεσία καθώς και από την Διεύθυνση Δασών Ηρακλείου. Κάθε υπηρεσία υπέβαλε δήλωση για τα ακίνητα αρμοδιότητάς της. Να σημειωθεί ότι για την ΠΕ Ηρακλείου έχει κυρωθεί μερικώς στις 24/11/2022 Δασικός Χάρτης (ΦΕΚ Αρχικής Κύρωσης 883/Δ/2022). Ο δασικός χάρτης αναρτήθηκε στις 29-01-2021.

NΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ :

Α. Με το άρθρο 152 του ν.4819/2021 (ΦΕΚ Α' 129/23.7.2021) με τίτλο «Ιδιοκτησιακές ρυθμίσεις για τις δασικού και χορτολιβαδικού χαρακτήρα εκτάσεις των περιοχών του δευτέρου εδαφίου του άρθρου 62 του ν. 998/1979», προστέθηκε περίπτωση IV στην παρ. 1 του άρθρου 10 του Ν. 3208/2003 και ειδικότερα ορίστηκε ότι το Ελληνικό Δημόσιο δεν προβάλλει δικαιώματα κυριότητας σε δάση, δασικές εκτάσεις και στις εκτάσεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του ν. 998/1979, τα οποία:

«IV. Περιλαμβάνονται σε περιοχές του δευτέρου εδαφίου του άρθρου 62 του ν. 998/1979 (Α' 289) για τις οποίες το Ελληνικό Δημόσιο δεν διαθέτει τίτλους ιδιοκτησίας ή άλλα επαρκή στοιχεία απόδειξης της κυριότητάς του, όπως πράξεις μίσθωσης, παραχώρησης ή άλλης εκμετάλλευσης, αξιοποίησης και προστασίας της έκτασης ως δημόσιας και, συγχρόνως, οι διεκδικούντες την έκταση διαθέτουν τίτλους ιδιοκτησίας, οι ίδιοι ή οι δικαιοπάροχοί τους, οι οποίοι έχουν συνταχθεί μέχρι την 1η.7.2001 το αργότερο, έστω και εάν έχουν μεταγραφεί μεταγενέστερα. Εκκρεμείς εμπράγματα αγωγές του Δημοσίου που αφορούν στις εν λόγω εκτάσεις και οι οποίες βασίζονται σε τίτλους ιδιοκτησίας ή άλλα επαρκή στοιχεία απόδειξης της κυριότητάς του, δεν επηρεάζονται από την ρύθμιση του παρόντος άρθρου. Σε περίπτωση που το δικαίωμα της κυριότητας επί των ανωτέρω εκτάσεων έχει καταχωρηθεί υπέρ ιδιωτών ή νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου στα κτηματολογικά βιβλία των οικείων κτηματολογικών γραφείων, το Ελληνικό Δημόσιο δεν προβάλλει δικαιώματα κυριότητας επ' αυτών και δεν ασκεί τα ένδικα βοηθήματα που προβλέπονται στο άρθρο 6 του ν. 2664/1998 (Α' 275).»

Συναφώς το άρθρο 62 του ν. 998/1979 ορίζει: «Επί των πάσης φύσεως αμφισβητήσεων ή διενέξεων ή δικών μεταξύ του Δημοσίου, είτε ως ενάγοντος είτε ως εναγομένου είτε ως αιτούντος είτε ως καθ'ού η αίτηση και φυσικού ή νομικού προσώπου, το οποίο προβάλλει ή αξιώνει οποιοδήποτε δικαίωμα, εμπράγματο ή μη επί των δασών, των δασικών εκτάσεων το ως άνω φυσικό ή νομικό πρόσωπο οφείλει να αποδείξει την παρ' αυτώ ύπαρξη του δικαιώματός του. Κατ' εξαίρεση η διάταξη αυτή δεν ισχύει στις περιφέρειες των Πρωτοδικείων των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης, των Νομών Λέσβου, Σάμου, Χίου και Κυκλάδων, των νήσων Κυθήρων, Αντικυθήρων, καθώς και της περιοχής της Μάνης, όπως αυτή ορίζεται από τα διοικητικά όρια των Καλλικρατικών Δήμων Ανατολικής και Δυτικής Μάνης.»

Σύμφωνα με τα παραπάνω, στις δασικές και χορτολιβαδικές εκτάσεις των περιοχών των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης, των Νομών Λέσβου, Σάμου, Χίου και Κυκλάδων, των νήσων Κυθήρων, Αντικυθήρων, καθώς και της περιοχής της Μάνης, το Ελληνικό Δημόσιο δεν προβάλλει δικαιώματα κυριότητας εάν δεν διαθέτει τίτλους ή άλλα επαρκή στοιχεία απόδειξης της κυριότητάς του και ταυτόχρονα τα προβαλλόμενα δικαιώματα των ιδιωτών

στηρίζονται σε μεταγεγραμμένο τίτλο ιδιοκτησίας των ιδίων ή των δικαιοπαρόχων τους, που έχει συνταχθεί μέχρι την 1η.7.2001, έστω και εάν έχουν μεταγραφεί μεταγενέστερα.

Συνεπώς, για την εφαρμογή της διάταξης του άρθρ. 152 του ν. 4819/2021 κατά το στάδιο της Κτηματογράφησης:

Οι ιδιώτες δηλούντες (φυσικά ή νομικά πρόσωπα) που προβάλλουν δικαιώματα κυριότητας σε δασικού και χορτολιβαδικού χαρακτήρα εκτάσεις, για την θεμελίωση του δικαιώματός τους έναντι του Ελληνικού Δημοσίου προσκομίζουν (ανάλογα με την περίπτωση):

1. Μεταγεγραμμένο τίτλο ιδιοκτησίας του δηλούντος που έχει συνταχθεί μέχρι την 1η.7.2001, έστω και αν έχει μεταγραφεί αργότερα.

2. Μεταγεγραμμένο τίτλο ιδιοκτησίας του δηλούντος που έχει συνταχθεί μετά την 1η.7.2001, το ιστορικό του οποίου αναφέρεται σε μεταγεγραμμένο τίτλο ιδιοκτησίας του δικαιοπαρόχου του δηλούντος, που έχει συνταχθεί μέχρι την 1η.7.2001, έστω και αν έχει μεταγραφεί αργότερα.

3. Σε περίπτωση κληρονομικής διαδοχής και δήλωσης κληρονόμου πριν από την σύνταξη αποδοχής, μεταγεγραμμένο τίτλο ιδιοκτησίας του θανόντος που έχει συνταχθεί μέχρι την 1η.7.2001, έστω και αν έχει μεταγραφεί αργότερα (περ. 1) ή μεταγεγραμμένο τίτλο θανόντος, ο οποίος στηρίζεται σε μεταγεγραμμένο τίτλο του δικαιοπαρόχου του θανόντος, που έχει συνταχθεί μέχρι την 1η.7.2001, έστω και αν έχει μεταγραφεί αργότερα (περ. 2).

Τα ανωτέρω εφαρμόζονται και στις περιπτώσεις κτήσης κυριότητας σε ποσοστό εξ αδιαιρέτου του ακινήτου με τις προϋποθέσεις του άρθρ. 152 του ν. 4819/2021. Στις περιπτώσεις αυτές αρκεί να καλύπτονται οι προϋποθέσεις του άρθρ. 152 του ν. 4819/2021 έστω και από έναν από τους συγκύριους του γεωτεμαχίου. Απαραίτητη προϋπόθεση για την εφαρμογή του άρθρου 152 Ν. 4819/2021 είναι να προκύπτει η ταυτότητα του ακινήτου που περιγράφεται στον τίτλο.

Β. Ο Κρητικός Κώδικας τέθηκε σε ισχύ στις 23 Ιουλίου 1904, η ισχύς του οποίου διατηρήθηκε και μετά την ένωση της Κρήτης με την υπόλοιπη Ελλάδα και μέχρι την 23/2/1946, οπότε και άρχισε η ισχύς του Αστικού Κώδικα. Σύμφωνα με τον Κρητικό Κώδικα στο άρθρο 198 αναφέρεται, ότι τα κτήματα της Επικράτειας είναι Δημόσια ή ανήκουν στην περιουσία του Κράτους. Με το άρθρο 199 γίνεται η διάκριση των Δημοσίων κτημάτων που είναι αναπαλλοτρίωτα και στα οποία δεν περιλαμβάνονται τα δάση και οι δασικές εκτάσεις, ενώ κατά το επόμενο άρθρο 200 πάντα τα λοιπά κτήματα της επικράτειας ανήκαν στην περιουσία του κράτους, δηλαδή γεωργικές, δασικές και χορτολιβαδικές εκτάσεις. Όσον αφορά στον τρόπο κτήσης κυριότητας ακινήτων με χρησικτησία, σύμφωνα με τον Κρητικό Αστικό Κώδικα αναφέρουμε τα παρακάτω: «Σύμφωνα με το άρθρο 293, εκείνος που με καλή πίστη απέκτησε ακίνητο με τίτλο νομότυπα συντεταγμένο και μετεγγραμμένο, γίνεται κύριος του ακινήτου με δεκαετή συνεχή νομή από της μεταγραφής (τακτική χρησικτησία), κατά δε το άρθρο 294 καλής πίστης νομέας θεωρείται εκείνος που κατά τον χρόνο έναρξης της νομής αγνοεί ότι απέκτησε το πράγμα από μη αληθινό κύριο. Περαιτέρω, οι διατάξεις των άρθρων 206,237,295,296, 299 και 302 του εν λόγω Κώδικα καθιερώνουν ως τρόπο κτήσης κυριότητας σε ακίνητο την έκτακτη χρησικτησία δυνάμει εικοσαετούς νομής. Ο Κρητικός Κώδικας θέσπισε με τα άρθρα 1356 και 1357 ειδική ρύθμιση για τον υπολογισμό του χρόνου, ο οποίος διέδραμε πριν από την ισχύ του, και κατά την πρώτη διάταξη ορίζεται ότι ο χρόνος που ορίζεται από τον παρόντα νόμο για την απόκτηση κυριότητας με χρησικτησία αρχίζει, αφότου υπήρξαν όλα τα προσόντα που απαιτούνται από τον 21 νόμο για τη χρησικτησία και ότι εάν κατά την έναρξη ισχύος αυτού είναι συμπληρωμένος ο χρόνος ή υπολείπεται για τη συμπλήρωση του χρονικού διαστήματος μικρότερο της πενταετίας, η κυριότητα δεν αποκτάται πριν περάσουν πέντε έτη από την ισχύ του νόμου. Σύμφωνα λοιπόν με τις διατάξεις αυτές και σε συνδυασμό με τα άρθρα 1356 και 1357 του Κώδικα ήταν δυνατή η κτήση κυριότητας με έκτακτη χρησικτησία, που έπρεπε να έχει συμπληρωθεί έως την 11.05.1915, με

δυνατότητα συνυπολογισμού μέχρι και δεκαπέντε ετών χρόνου νομής, πριν από την έναρξη ισχύος του Κώδικα και με τακτική χρησικτησία μέχρι και 5 χρόνια πριν από την έναρξη της ισχύος του, εφόσον υπήρχαν τα απαιτούμενα προσόντα ήτοι τίτλος, μεταγραφή και καλή πίστη. Ο θεσμός της χρησικτησίας ίσχυσε στην Κρήτη, μέχρι την 12η-9-1915 με την εφαρμογή του ν. ΔΞΗ'/1912 και των εκδοθέντων Δ/των. Το ιδιοκτησιακό καθεστώς των δασών, δασικών και χορτολιβαδικών εκτάσεων στην Κρήτη από το 1915 και μετά διέπεται από τις διατάξεις της Δασικής Νομοθεσίας όπως και όλη την Ελλάδα.

Από όλα τα ανωτέρω εκτεθέντα προκύπτει ότι η καταχώριση των δικαιωμάτων διενεργείται σύμφωνα με τον νόμο, τις τεχνικές προδιαγραφές και τα στοιχεία που προσκομίστηκαν από τους ενδιαφερομένους (Ελληνικό Δημόσιο και φυσικά και νομικά πρόσωπα). Έχουν τηρηθεί δε απαρέγκλιτα οι κείμενες διατάξεις για την κατά περίπτωση πρόκριση των δικαιωμάτων που δηλώθηκαν. Δίδεται ο προβλεπόμενος χρόνος κάθε φορά προκειμένου οι ενδιαφερόμενοι να προβούν στις απαιτούμενες ενέργειες.

3) Όσον αφορά στο ερώτημα σχετικά με τη δυνατότητα υποβολής δηλώσεων για δικαιώματα που δηλώνονται πρώτη φορά.

Σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 343/9/27-03-2025 απόφαση του Δ.Σ. καθορίστηκε η 30η-05-2025 ως η ημερομηνία μέχρι την οποία ήταν επιτρεπτή η υποβολή εκπρόθεσμων δηλώσεων, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 8Α του άρθρου 2 του ν. 2308/95 όπως προστέθηκε με το άρθρο 89 του ν. 5172/25, για τις περιοχές των Καλλικρατικών Δήμων Μαλεβιζίου, Ηρακλείου και Χερσονήσου της Περιφερειακής Ενότητας Ηρακλείου της Περιφέρειας Κρήτης. Ως εκ τούτου δεν είναι δυνατή η δήλωση εκπρόθεσμων δικαιωμάτων. Οι έχοντες έννομο συμφέρον κατά το άρθρο 6^Α του Ν. 2308/95, ως ισχύει, υποβάλλουν αίτηση διόρθωσης κτηματολογικών στοιχείων. Επίσης, δύνανται να δηλωθούν τα εμπράγματα δικαιώματα, τα οποία σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 6 του Ν. 2308/95 αφορούν σε μεταβολές των κατά την παρ. 3 δικαιωμάτων, που επέρχονται από την επομένη της υποβολής της αρχικής δήλωσης.

4) Όσον αφορά στο ζήτημα μηχανισμών ενημέρωσης και υποστήριξης των πολιτών, πέραν της λειτουργίας Γραφείου Κτηματογράφησης Ηρακλείου, το οποίο λειτουργεί καθ'όλη τη διάρκεια της Ανάρτησης για όλες τις υπό κτηματογράφηση περιοχές της σύμβασης, δίνεται η δυνατότητα αναζήτησης πρόσθετων στοιχείων και επίλυσης ερωτημάτων με πολλαπλούς εναλλακτικούς τρόπους (μέσω ηλεκτρονικού μηνύματος στην ανάδοχο κοινοπραξία, μέσω της σχετικής ηλεκτρονικής πλατφόρμας ερωτημάτων του φορέα, μέσω επικοινωνίας στα αναρτημένα τηλέφωνα επικοινωνίας στην Ιστοσελίδα του φορέα www.ktimatologio.gr και του Γραφείου Κτηματογράφησης), οι οποίοι δεν επιβαρύνουν τους πολίτες με πρόσθετα κόστη και ταλαιπωρία.

Επιπλέον επισημαίνεται ότι η διαδικασία κτηματογράφησης διενεργείται στο πλαίσιο δημόσιας σύμβασης με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα, το οποίο για λόγους συγχρηματοδότησης του έργου από κονδύλια της ΕΕ είναι απολύτως απαραίτητο να ολοκληρωθεί η κτηματογράφηση της περιοχής μέχρι το τέλος του 2026.

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.

Αθανάσιος Λίπας